

[Kirkeministeren.]

får lejlighed til ikke blot gennem foredrag, men gennem en omfattende undervisning at møde tidens filosofiske og sociologiske, litterære og kunstneriske problematik. Udvalget anser det for meget væsentligt, at præster ad denne vej kan få en alsidig orientering.

Ud over de foreslåede længere kursus tænker udvalget sig, at der kan afholdes mindre specialkursus. Her tænkes f. eks. på kursus for hospitals- og fængselspræster, kursus for præster ved institutioner for evnesvage og for præster med specielle sociale opgaver.

Med hensyn til lærerkræfter ved de påtænkte kursus er det udvalgets opfattelse, at ejendommens beliggenhed i Københavns omegn stærkt vil gavne mulighederne for at få kvalificerede lærere inden for de ovenfor nævnte fagområder. Bortset fra forstanderen skal der næppe ansættes faste lærere ved præsteakademiet. Men der vil være mulighed for, at gæsteforelæsere — udenlandske eller danske — kan bo på ejendommen i kortere eller længere tid.

Jeg anbefaler hermed lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede minister for Grønland, for at han kan give den i går anmeldte redegørelse.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): På baggrund af fremkomne meddelelser bl. a. i Grønlandsposten om den i år forekommende betydelige nedgang i torskefiskeriet ved Grønland har det ærede medlem hr. Ninn-Hansen bedt mig give en redegørelse for regeringens overvejelser vedrørende erhvervssystemet i Grønland.

I min redegørelse vil jeg tage det udgangspunkt, hvorom jeg tror at der fra alle sider er enighed, at fangst og fiskeri og behandling af fisk, således som naturforholdene nu engang er i Grønland, må være hovederhvervet i Grønland, og at en hævnning af produktiviteten og dermed levestandarden må ske ved en udvikling af fiskeriet — med tilhørende forædlingskunst — til et moderne og effektivt erhverv.

Grønlandernes fiskeri blev praktisk taget lige op til 1950 drevet først fra kajakker og

siden fra små usødygtige, åbne træbåde, hvoraf langt de fleste var uden motor. Det er i virkeligheden først fra tiden efter 1950, at udviklingen af det grønlandske fiskeri har taget fart.

Samtidig med at antallet af fartøjer er steget, er udviklingen også gået i retning af anskaffelse og brug af større og større fiskerfartøjer; jeg kan således blot nævne, at der i 1962 blev udsendt 46 kuttere over 10 t og 23 under 10 t, men heraf var de 19 til fiskerne i Angmagssalik.

Jeg vil i denne forbindelse lige gøre opmærksom på, at en fiskerkutter på 10 t koster ca. 125.000 kr., en kutter på 16 t koster ca. 225.000 kr., og en på 20 t koster ca. 350.000 kr. leveret i Grønland.

Antallet af erhvervsfiskere i Grønland er steget fra ca. 1.800 i 1953 til ca. 2.500 i 1961 eller med godt 35 pct. Samtidig er folketallet i Grønland for mænd på 14 år og derover steget med ca. 25 pct. Skønt opgørelsen af antallet af egentlige erhvervsfiskere er usikker, tør det vist fastslås, at en større del er søgt ind i fiskeriet, og ser man alene på de egentlige fiskeridistrikter — fra Nanortalik i syd til og med Jakobs-havn i nord — udgør erhvervsfiskerne ca. 40 pct. af den voksne mandlige befolkning. Til sammenligning kan det oplyses, at antallet af fiskere på Færøerne udgør ca. 42 pct. af den voksne mandlige befolkning.

De traditionelle fiskeredskaber i Grønland er stadig langlinerne og håndlinerne, for de sidstes vedkommende nu i den moderne form, nemlig „snellen“. Forsøg med bundgarn indledtes af danske fiskere ved Grønland i slutningen af 40erne, men først i slutningen af 50erne var bundgarn almindelig udbredt langs vestkystens skærgård, og i dag er vel ca. 200 bundgarn i brug i Grønland. Til rejtrawling anvendes trawl af samme konstruktion som de trawl, der anvendes i Skagerrak og ved Norges vestkyst. I laksefiskeriet er anvendelse af drivgarn påbegyndt i de seneste år.

Det er naturligt at se på fangstresultaterne, og jeg kan i denne forbindelse nævne, at inden for perioden 1950-62 er der tale om en meget stærk forøgelse i det samlede fiskeri. Fra en samlet landing på 20.600 t som gennemsnit for årene 1950-52 er der i 1962 landet 43.600 t. For torskefiskeriet drejer det sig om en stigning fra ca. 19.000 til